

IAC. SIMANCÆ
PACENSIS
EPISCOPI,

LIBER DISCEPTATIONVM:
IN QVO DE PRIMOGE-
niis Hispaniæ, ac potissimè de illo-
rum publicatione disputatur.

ANTVERPIÆ
Ex officina Christophori Plantini,
Architypographi Regij.
M. D. LXXV.

(2)

IAC. SIMANCÆ
PACENSIS
EPISCOPI,

LIBER DISCEPTATIONVM:
IN QVO DE PRIMOGENIIS Hispaniæ, ac potissimè de illorum publicatione disputatur.

ANTVERPIÆ
Ex officina Christophori Plantini,
Architypographi Regij.
M. D. LXXV.

LIBER

DISCEPTA-

TIONVM.

CAP. I.

DVO iuriseōsulti admodum erudi-
diti contra capita quædam eor-
um, quæ iam diu scripsi, tam in
libris de primogenitis Hispaniæ,
quàm in institutionibus catholicis, nonnul-
la scripserunt, quæ, vt mihi quidem videtur,
facilè refelli possunt: ideoq. breuiter quoad
fieri poterit, illis responderè conabor.

Impugnat sententiam nostram de con-
fiscatione maioratum prior eorum dicēs,
me à receptissima & indubitata sententiã
recedere voluisse, potius zelo iustitiæ, quàm
aliqua iuris ratione. quibus verbis tria videntur
asserere: vnum, opinionem suam, con-
trariam nostræ, receptissimam esse. alterum,
esse indubitatam. tertium, sententiam
meam nulla iuris ratione defendi.

Quibus ipse quoque pari breuitate re-
spondeo: primò, suam opinionem pauco-
rum auctorum esse, itaq. non esse receptissi-
mam. secundò, eam non esse indubitatam,
sed vel planè falsam, aut saltem plurimum
dubitationis habere. tertio, fateor me ze-

4 LIB. DISCEPTAT.
lum habuisse iustitiæ, sed iustum & secundum scientiam; quemadmodum plurimis iuris rationibus perspicuum erit cuicumque legenti ea, quæ in secunda editione mearum institutionum iam diu scripseram; quæ quidem non vidit (ut apparet) qui contra me ista composuit.

CAP. II.

DEINDE ait, nunquam verum esse posse, ut delicta patris nocere soleant filiis, in bonis non à patre, sed ab aliis delatis. respondeo, id verum esse, saltem in eo casu, quem ipse refert. sed cum id quod ego scripsi, verissimum esse videatur, nunquam falsum esse poterit. quis enim nescit, nocere filiis parentum hæreses tam in successione bonorum, quam in aliis multis? c. vergentis. de hæreti. c. cum secundum. eodem tit. li. 6.

Addit præterea, nunquam fisco tale ius concessum fuisse, aut potuisse concedi, ut ob unius delictum, bona alteri quæsitæ, vel debita, auferantur. respondeo, si loquitur de bonis iam quæsitis, vel purè & sine conditione debitæ, vera est eius propositio. Sed si bona nondum plene quæsitæ sunt, nec simpliciter debita, sed tantum nominatæ sunt aliqui ad successionem post mortem aliorum, ut est in specie proposita; tunc confiscari poterit maioratus, quia nec est successor

CAP. III.

cessori quæsitus, ne debitus quidem, nisi sub tacita conditione, si dominus & possessor catholicus semper sit, & ante mortem illius publicatus non fuerit maioratus. nec ius confiscandi conceditur propriè fisco, sed regibus est reseruatum: fisco autem eorum nomine in iudicio bona publicata persequitur.

CAP. III.

DEINDE ita scribit: Quinimo & si deliquisset idem, qui primogenituram semel perfectè constituit, nullum sit ex eius culpa successoris præiudicium: cum ea, quæ quis alienauit ante delictum, nunquam in confiscatione comprehendantur. Hæc ille.

Quibus verbis aliqua implicat, quæ indigent explicatione. primò enim planè sentit, non esse perfectè constitutam primogenituram (ut ipse vocat) antequam à constituyente alienata sit. quod quidem indignum est tanto iuriconsulto; quia perfectio maioratus, ex forma iustè seruata, non ex alienatione pendet.

Quòd si putat confiscari non posse maioratum propter hæresim constituentis post perfectam maioratus constitutionem, etiam ante alienationem; id non minus falsum esset. credo tamen, eum dicere voluisse, non posse confiscari, postquam iam alienauerat, vel scripturam constitutionis tradiderat suc-

cessori, vel eius nomine se possidere maiora-
tum dixerit, his enim casibus est irreuoca-
bilis, vt lege regia cautū est. sed hæc ille non
dixit. & quamuis ea scripsisset, nō casus ma-
gis dubitabiles, sed omni dubitatione caren-
tes, ad oppugnandum sententiam nostram,
non satis aptè adiunxisset. voluit enim id
esse argumentum fortius, cum tamen futile
sit, neque ad propositum accommodari
queat.

CAP. IIII.

ADICIT, mouere me non debuisse,
quod Modestinus & alij iuriscōsulti nostros
maioratus nō cognouerint, quia cum fidei-
commissa sint, ex iure fideicommissorum
censeri debent.

Respondeo, me rectè scripsisse, responsa
veterum iuriscōsultorum de fideicommissis
loquentia, non esse trahenda ad maiora-
tus, qui non solum fideicommissa non sunt,
sed nihil ferè commune habent cum fidei-
commissis; vt mox ostendam.

Et quia non solum virum istum pereru-
ditū hæc opinio decepsisse videtur, sed etiam
plerosq. nostratum, qui putant maioratus
esse fideicommissa, & iure fideicommissor-
um censeri debere, & iura de fideicommissis
loquentia, ad maioratus sine delectu tra-
here solent: idcirco multa, in quibus pluri-
mum differunt, subiungam.

CAP.

CAP. V.

VNA differentia est, quod non eodem
nomine, sed diuersis nuncupantur: quod
non esset, si idem fideicommissa & maiora-
tus essent. L. si idem. C. de codicil.

Altera, quod etymologia fideicommissi
si non congruit maioratui, quia nihil fidei
successoris in eo committitur. ergo nō sunt
idem. L. 2. §. appellata. ff. si cert. peta. §. vlt.
institū. de fideicommiss. hæredita.

Tertia, quod alterius definitio alteri con-
uenire nequit, igitur neque definitum. L. 1.
§. dolum. ff. de dolo.

Quarta, quod maioratus sunt expresso
regis cōcessū, fideicommissa verò libera iu-
ris communis testandi facultate.

Quinta, quod in maioratu instituendo
iusta causa opus est, vt libro primo de pri-
mogenitis Hispaniæ distēui. in fideicom-
missis autem sufficit pro ratione voluntas.
§. disponat. athen. de nupt.

Sexta, quod maioratus à maiore in ma-
iorem transeunt, & inde nomen accepe-
runt; fideicommissa non item.

Septima, quod is qui maioratum consti-
tuit, regis priuilegio potest cæteris filiis in
parte portionis legitimæ damnum inferre,
qui fideicommissum relinquit, non potest.

Octaua, quod hæres fideicommissum re-
stituit fideicommissario. successor maioratus

A 4

nihil

LIB. DISCEPTAT.
nihil alteri restituit, sed recta via dominium
& possessio maioratus in alium successorem
transit; vt lege regia est cautum.

Nona, quòd heres detrahit quartam fidei-
commissi partem ex senatusconsulto Tre-
belliano; successor maioratus nihil detra-
here potest.

Decima, quòd fideicommissa non porri-
guntur ultra quartam generationem: ma-
ioratus perpetui sunt.

Vndecima, quòd bona maioratus, etiam
iustus ex causis alienari non queunt; fidei-
commissa quibusdam ex causis in toto, aut
parte minui & alienari possunt. authen. res
quæ. C. communia. de legat. authen. con-
tra cum rogatus. ad Trebel.

Duodecima, quòd legatum longissimè
distat à maioratu. at per omnia exæquata
sunt legata fideicommissis. l. i. ff. de legat. i.

Decimatertia, quòd iure communi non
preferitur masculus fœminæ in fideicommissis,
sed regio iure in maioratu conficiendo, aut
penitus excluduntur fœminæ, aut certè à
masculis eiusdem gradus etiam ætate mi-
noribus excluduntur.

Decimaquarta, quòd in fideicommissis
multi simul succedere poterant: in maiora-
tu vnus duntaxat succedit.

Decimaquinta, quòd maioratus non so-
lum in testamento, sed etiam in contracti-
bus

bus fiunt: sed fideicommissa in vltimis vo-
luntariis tantum fieri poterant.

Decimalæta, quòd in privilegio à rege
concesso, vt maioratus fiat, multa præter ius
commune conceduntur, quæ relinquenti
fideicommissum non competunt; quemad-
modum ex ipsa scriptura liquido perspici-
tur; & illud in primis adiicitur litem hanc
diuimens, quòd maioratus confiscetur pro-
pter crimen læsæ diuinæ & humanæ maie-
statis: qua lege & maioratus fiunt & con-
fiscantur. Ex quibus omnibus, aliisq. multis
perspicuum est, esse res longè diuersas, ma-
ioratus & fideicommissa: ac proinde malè
trahi argumèta ab vno eorum ad alterum,
cum ex diuersis nihil inferatur, & vt vulgò
loquuntur, ex diuersis non fiat illatio.

POSTREMÒ ait, me alibi scripsisse,
hæresim paternam non nocere filiis in suc-
cessionem aui paterni. quod (vt sibi videtur)
omnino destruit meam priorem sententiã.
ego verò affirmare ausum, nihil minus de-
struere meam priorem sententiã, quàm id
quod ipse retulit. vtrunq. enim verum est, ve-
ritas autem veritati contraria esse nõ potest.

Alterum quidem rectè fatetur esse verum,
quia hæreticus pro mortuo habetur, & suc-
cessio aui recta via transit in nepotem, eius
patre propter hæresim sublato de medio an-

tequã auus moretur. quod ipsum si contingat in casu proposito, neque bona maioratus, quæ nunquam possedit hæreticus, confiscatetur, sed ab auo, ultimo possessore, in nepotem transfirent.

Alterum verò longè dissimile est, quia planè loquimur de possidente maioratum, qui eius dominus est, & in hæresim incidit: quo casu asserimus, maioratum confiscari. quod non solum iure communi & regio verum esse putamus; sed ex ipso regis priuilegio id perspicuè patet, in quo semper expressè excipitur, vt propter atrociam illa crimina maioratus confiscetur. atque ea est lex omnino seruanda: C. i. de duobus fratri. libro feudo.

Quòd si fortè dixerit, se non de his bonis intellexisse, sed de aliis sine ea clausula colligatis; obiciemus ei sua ipsius verba, quæ semper de maioratu loquuntur. nam cætera huiusmodi bona, non maioratus, sed vincula bonorum, vel prælegata, vel meliorationes non solum à vulgò, sed etiam à iurisperitis Hispanis appellari solent, & in multis à maioratibus distant: de quibus in catholicis institutionibus etiam disputauimus. quòd si alia meliora pro sua opinione deinceps attulerit, aliorum esto iudicium; ac fortasse talia erunt, vt in suam sententiam me quoque trahant. interim autè satis mihi

erit,

erit, antiquum illum sermonem ab Eueno Pario relatum vsurpare: Hæc tibi videntur, illa verò mihi. vide d. Fran. Sarmientum libro 3. selectarum interpretationum, cap. 4.

MULTO magis vrgere videntur argumenta Ludouici Molinae, iurisconsulti celeberrimi, qui libro quarto de Hispanorum primogeniis, quæstionem supra scriptam copiosè disputauit: sed quia in opere illo alia quoque prius contra sententias nostras scripsit, de illis quoque nos breuitate solita differemus, antequam ad quæstionem istam veniamus.

Cum finis definitionis eò in primis tendat, vt intelligatur quid sit id de quo disputatur, quemadmodum docuit Cicero libro primo Officiorum: Hispani cæteri & ego, contèti fuimus definitione, siue descriptione quadã, ex qua faciliè intelligeretur, quid sit id quod maioratum vocare solemus: quod vsq. ad eò planum & certum fecimus, vt nemo de ea re dubitare posset.

Ille verò nostris reiectis, nouam hanc definitionem inuenit: Maioratus est ius succedèdi in bonis ea lege relictis, vt in familia integra perpetuò conseruentur, proximoque cuique primogenito ordine successiuo deferantur. in qua definitione duo exami-

nanda sunt; vnum, an maioratus sit ius; alterum, an ordine successiuo deferatur. sed quia hoc postremo breuiter concludi potest, pauca verba in eo sunt impendenda.

Non sanè dispicio, quis sit ordo ille successiuus; cum totus pendeat ex voluntate instituentis maioratum: idcirco fortasse apertius diceretur, ordine à maioratū constituyente præfinito. quo solo quibusdā objectionibus locus nō relinqueretur, sed nihil amplius in hoc moror, neq. in cæteris, quæ omni dubitatione carēt, & cum descriptionibus nostris omnino conueniunt. vide illum libro 2. cap. 2. nu. 7.

Supereſt, vt an maioratus sit ius, excutiamus. nec timebimus in hac disputatione ciuis nostri Senecæ nasum, qui libro 6. de beneficiis, cap. 5. inquit: Iurisconsultorū istæ acutæ ineptiæ sunt, qui hereditatem negant vsucapi posse; sed ea quæ in hereditate sunt, tanquam quidquā aliud sit hæreditas, quàm ea, quæ in hereditate sunt. nam ipse inquit paulò post: Quid in vestra schola iuris sit, vos sciatis. rectè quidem id reliquit iurisconsultis, qui aliud hæreditatem esse, aliud res hæreditarias perspicuè ostendunt.

Neq. hisce disputationibus læderur amicitia nostra, maior enim est, quàm vt facile minui possit. adde, quòd hæc omnia eidem doctissimo viro subiicio, vt ea, si videbitur, diluens,

diluens, opiniones ac sententias suas probatioribus & euidentioribus efficiat.

CAP. VIII.

Ac primum quidem, regnum non est ius succedendi in bona regni: verbi gratia, regnum Hispaniæ, non est ius succedendi in regnum Hispaniæ: aliud enim est res, aliud ius ad rem, vel succedendi in rem. sed & Ludouicus Molina euidentissimum esse ait, Hispaniarum regnum esse verissimum maioratum, igitur maioratus non est ius succedendi. & ipsemet fatetur & probat antecedens lib. 1. cap. 2. & lib. 2. cap. 2.

Ad hæc, si maioratus ius esse; vtique incorporeum foret, & neque tangi, neq. possideri posset; leges autem regiæ, possidentes omnia bona maioratus appellant possessores maioratus; & ipse quoque Ludouicus Molina sæpè possessores maioratū eos vocat, ergo maioratus non est ius. vide illum libro 3. cap. 13. num. 59.

Deinde, si vnus haberet omnia bona maioratus, & alter ius succedendi: vter eorum diceretur habere maioratum? profectò ex communi vsu loquendi, à quo natum est nomen maioratus, omnes dicerent, illum habere maioratū qui habet omnia eius bona, & non illum qui habet ius succedendi.

Postremo, ius succedendi, nihil est aliud, quàm ius ad succedendum & consequen-

14 LIB. DISCEPTAT.
dum id, quod quis nondum habet : si verò
ex iure illo succedat, iam non dicitur habere
ius succedendi, sed successionem ipsam:
quemadmodum is, qui adiit hereditatem,
efficit, ut nomen hereditatis evanescat, ac
deinceps non iam dicatur hereditas, sed pa-
trimonium eius qui illam adiuit. sic igitur
qui consecutus fuerit possessionem maiora-
tus, hoc ipso dicitur non habere maiora-
tum, quia iam evanuit ius succedendi, quod
proculdubio videri potest esse mirabile, sed
de quaestione non admodum utili hæc sa-
tis & super.

CAP. IX.

IN ALIO capite eiusdem operis Lu-
dovicus Molina ita scribit: Si quis maiora-
tum instituens dixerit; ex bonis meis maio-
ratum instituo; & si nihil aliud adiungat,
nullasque alias condiciones adiciat, in hu-
iusmodi bonis idem succedendi ordo serua-
bitur, qui legibus regii ipsi regno Hispa-
niarum (quod omnium Hispanorum pri-
mogeniorum caput est) statutus inuenitur.
hæc ille lib. 1. c. 3. & iterum lib. 4. cap. 1.

Quibus primis verbis planè significat,
perfectum maioratum fieri posse solis his
quinque dictionibus; ex bonis meis maio-
ratum instituo. quod & nonnulli quoque
doctissimi viri ante illum dixerunt. ego ve-
rò iam diu scripseram, imperfectam volun-
tatem

CAP. IX.

15
tatem eam esse mihi videri, nec ullam esse
legem, quæ tantam vim tribuat verbo, ma-
ioratus: nec afferri posse consuetudinem ad
comprobandum casum, qui nūquam con-
tingit: & alia præterea quædam, quæ videre
licet in primo libro nostro de primogenitis
Hispaniæ, cap. 25.

Quibus argumentis nihil omnino re-
spondens, adiungit hæc verba: Tametsi con-
trariam opinionem amplecti videatur Do-
minus Didacus de Simancas; cuius senten-
tiam in hac parte probare non possumus,
equidem magnifacio tanti viri iudicium, sed
quousque rationes, quas protuli, diruat, à
mea sententia non discedam.

Qui verò aiunt, maioratum in dubio esse
censendum eodem iure, quo regnū, (quod
& ipse quoque scripseram) de perfecto ma-
ioratu loquuntur. nam si sollēnibus facul-
tatum & regiarum legum seruat, maiora-
tus perfectè sit factus, dubitabile non est,
quin casus omitti atque dubij eisdem regu-
lis, quibus regnum ipsum, decidendi sint. sed
maioratus imaginarij & imperfectissimi,
qui neque facti sunt, neque fiēt vnquam,
non in Hispania, sed in Vtopiæsum repub-
lica recipiendi & interpretandi sunt.

CAP. X.

IDEM Ludovicus Molina iuriconsul-
tus illustris, capite ultimo libri secundi, de
Hispa-

Hispanorum primogeniis ita scribit: Didacus de Simancas libro 1. de primogeniis Hispaniæ ca. 26. Formam primogenitorum tradens, inquit, satius esse, ut is qui primogenia instituit, rem in pauca conferat, liberos suos primogenitos cæteris præferendo, reliquos consanguineos primæ ordine legitimæ successionis generaliter designando, scæminas (si liberit) penitus excludendo, quæ (ut ipse inquit) ad omnem dubitationem tollendam sufficient.

Deinde, refert alias (ut vocat) formas instituendorum maioratum, quibus Fernandus Menchaca & alij consulunt, ut ponantur aliæ duæ clausulæ vtilis, nè dubia & lites oriantur. ac demum adiungit: Sed quamuis ex stricto iuris rigore hæ primogeniorum formæ sustineri possent in bonisque sic maioratui subiectis perpetuo iure maioratus succedendum esset, adhuc ex nimia breuitate plura dubia super eorum maioratum interpretatione exorirentur, quæ ex aliarum clausularum adiectione necessario diluenda sunt. additque, se has laconicas atque breuissimas formas non probare.

Ego quidem, tantum abest, ut formam conficiendi maioratum illo in loco tradiderim, ut ab amicis rogatus, ut formulam aliquam componerem, iustis ex causis in id adduci nequiverim, dicens, me admonuisse
suffi-

sufficere, ne clausulæ superuacaneæ adicerentur, ex quibus inexplicabiles quæstiones soleat exoriri. & quia difficillimas quasdam controuersias videram ex clausulis redundantibus, & ex ordine succedendi, atque ex scæminarum exclusionem ortas, idcirco illa in pauca esse conferenda dixi, ut omnis dubitatio de rebus illis auferri posset.

Cæterum, si fortè peccandum sit in altero, mihi semper magis breuitas, quam prolixitas placuit; atque illud existimo, quæstiones à constituyente maioratum omittas, longè melius ac certius regis legibus & iure communi decidi posse, quam illas, quæ ex prolixis & confusis, diuersis & contrariis clausulis oriuntur.

Probo tamen formulam à iureconsulto eruditissimo ibidem præscriptam, ut vel totam, vel eas partes, quæ magis arriserint, vnusquisque vsurpare facile queat, nec id imperitorum arbitrio relinquat, præsertim tabellionum, quorum aliqui adeo sunt inepti, ut noris, siue formulis sibi præfinitis cum delectu vti nesciant. vidi ego scripturam venditionis, in qua ridiculus tabellio scripserat, Lucium vendere seruim cum omnibus ingressibus & egressibus suis; clausulam venditionis prædiorum, ancillæ venditioni stultissimè accommodans.

RECEDIT præterea à mea quadam opinione, à qua ego quoq. recesseram, cum federem iudex in conuentu iuridico Valdolitano. vidi enim hominem longè maioris ætatis, petentem se declarari successorem eius maioratus, quem iunior possidebat; & neque actor filios habebat, nec reus ab spe filios suscipiendi prorsus exciderat. itaque mihi & collegis meis tunc visum fuit, petitionem illam importunam esse, ac facile fieri posse, vt acta omnia inefficacia forent, si ordine naturæ vterque moreretur: quod euentus ipse comprobauit: actor enim iam diu mortuus est, & cum hæc scribimus, adhuc reus viuat.

Cum autem posteriores cogitationes (vt ait Cicero) soleant esse sapientiores; tam ex his, quæ tunc ipse cogitavi, quam ex argumentis Ludouici Molinæ hanc posteriorem sententiam sequor. vide illum lib. 3. de Hispanorum primogeniis, cap. vltimo. addo, quodd eiusmodi actori obici iure potest versus ille:

Adueniet iustum pugna, ne accersite, tempus. Videtur quippe litigare, & in iudicio pugnare velle ante tempus, & reum iniuste vexare; postremo, si possibile esset, iudices futura contingentia præscire, nihilominus de his iudicare nequirent, nam & Deus ipse præsen-

præsentia iudicat non futura; nec condemnat ex præscientia, quem nouerit talem fore, qui sibi postea displiceat: sed tantæ bonitatis est, & ineffabilis clementiæ, vt eligat eum, quæ interim bonum cernit, & scit malum futurum, dans ei potestatem cõuersionis & pœnitentiæ, vt inquit sanctus Hieronymus lib. 3. aduersus Pelagianos.

VENIO nunc ad quæstionem illam vehementem, vtrum propter tria grauissima crimina, maioratus confiscetur: quam olim ipse copiosè disputavi, & postea Ludouicus Molina copiosissimè disseruit. ego in meis institutionibus catholicis, titulo 9. de bonis hæreticorum; ille verò lib. 4. de Hispanorum primogeniis, cap. vltimo.

Sed quia in multis à me dissentit, & res ipsa maximi momenti est, operæpretium me facturum putavi, si eam nunc iterum breuiter excussero, & argumenta singula expendero, vt in primis ipsemet Ludouicus Molina, deinde cæteri iurisperiti liquidò perspicere ac diiudicare queant, quantum vnicuique argumento tribuendū sit: veritas enim quo plus excutitur, plus clarescit, nisi fortè nimium disputando, magnisque contentionibus amittatur. quod satis scio à nobis non esse committendum.

Ac primum quidem ea commemorabo

in quibus conuenit inter nos. quorum illud est vnum: Cùm is qui maioratum fecit, in hæresim incidit antequàm eius possessionem alteri tradiderit, aut scripturam fecerit irrevocabilem; tunc enim ea bona confiscantur. & quod de crimine hæresis dicimus, idem erit de crimine læsæ maiestatis atque nefando. ego, num. 227. ille, nu. 18.

Alterum est, quòd regnum, quod verè maioratus est, propter hæresim ab hæretico rege & ab eius filiis auferitur. ego, nu. 230. ille, nu. 29.

Tertium, cùm bona ipsa donata sunt à rege, vt donatarius & eius hæredes perpetuò ea possideant iure maioratus: tunc enim si quis ex possessoribus commiserit crimè læsæ maiestatis, bona illa publicabuntur. vt ipse rectè docet, nu. 39. cui ego libèter assentior,

Quartum, illi maioratus confiscandi sunt, & iustè fuere publicati, quorum possessoribus in crimen læsæ maiestatis inciderunt còtra Regem nostrum Carolum, Romanorum Imperatorem anno Domini 1520. iuxta pragmaticam sanctionem Vuormatiensem; vt ille tradit, nu. 57. cum sequen.

Quintum, cùm in facultate regia, ad maioratum instituendum còcessa, tria illa crimina excepta fuerint: nam ea pro lege seruanda erit. ego, nu. 224. ille, nu. 63.

Hæc sunt quinque capita, quibus ambo-
rum

rum consensu maioratus auferuntur à possessoribus, & addicuntur fisco. Sed in aliis inter nos non voluntatum, sed intellectuum dissensio est: ambo enim veritatè amamus & inquirimus, omni contentione reiecta.

CAP. XIII.

Ego quidem aio, maioratus omnes esse confiscandos propter crimina suprascripta; ille verò negat. Et vt eodem ordine procedam in argumentorum meorum defensione, quem Ludouicus Molina seruauit in eis diluendis: Primò, inquit, non obstare, quod ego dixerà, bona, quæ sunt in dominio delinquentium, esse publicanda: dominium autem bonorum maioratus esse penes delinquentem; quod etiam ille fatetur: ergo illud confiscandum esse. hæc plenius scripsi nu. 232.

Respondet, id non obstare: nam cùm in casu, de quo agimus, in bonis delinquentis non sit aliud, quàm dominium quoddam temporale, atque ad eius vitam restrictum, illud solum debet confiscari cum sua causa; nec confiscatio extendenda est ad dominium, quod ad alios transferendum est: aliàs namque non solum bona sua, sed etiam aliena fisco adiacerentur. hæc tenet ille, nu. 34.

Hæc argumenti solutio sic refelli potest videtur. & si demus, dominium, quod quispiam toto suæ vitæ tempore habet, esse temporale,

porale, quia (vt ait) in casu de quo agimus, est ad eius vitam restrictum: non inde sequitur, confiscationem in eo locum non habere, ratione illa; quia transferendum est ad alios: hoc enim est quod negamus; & in eo tota cōtrouersia est; dicimus namq. in casu isto dominium ad alios transire non posse, nedum ad alios transferendum non esse.

Quia, vt sæpè à me dictū est, & dicendum, & comprobandū est sæpius, nemo vnquam efficere potest, vt in suo testamento & contractu leges non habeant locum, neque impedire valet in specie propofita maioratus confiscationem.

Itaque cū ait, dominium illud ad alios esse transferendum, sic excipiendum est, nisi is, qui dominium habet, crimen aliquod illorum trium cōmiserit: tunc etenim fiscus bona illa iure occupans, impedit, ne ad alios transeat. sicut in quinq. casibus iam antè commemoratis, in quibus amborum sententia maioratus confiscatur, & tamen eodem modo fuerat dominium ad vitam possessoris restrictum.

Vnde facile refutatur consequentia illius inconuenientis, quod fiscus occuparet non solum bona delinquentis, sed etiam aliena: quia negamus bona illa esse aliena; erant enim delinquentis, & iure fisco addicuntur, ante quam ad alios peruenire, aut eorū esse possent.

EODEM loco dicenti mihi, non esse censendum, regias leges cōcedere parenti, vt de bonis suis ita disponat, vt in fiscum transire non valeant, cū id sit de regalibus, nec princeps esset illud verifimiliter cōcessurus: mihi (inquam) sic respondet: Cū hoc, vt scilicet quis de bonis suis ita disponat, vt ad fiscum transire non valeant, iure cōmuni vnicuiq. concessum sit, nec ex eo dicatur quis fisco fraudem facere: non est cur dicamus ex dictis legibus id concessum nō videri, cū, & si ex dictis legibus non cōcederetur, sufficeret id ex aliis cōcessum esse. hęc ille nu. 34.

Quæ quidem refelli facillè possunt, negando, iure communi esse cuiquam cōcessum, de bonis suis ita disponere, vt perpetuò in fiscum transire non queat. addo, quòd & si id alicui concederetur iure communi, quo maioratus erāt incogniti, & in quib⁹ multa noua & specialia sunt; iure tamè regio nihil tale speciatim cōcessum esse video, quinimo in prædictis tribus casibus reges semper declarare solēt, vt maioratus cōfiscentur, & ex illa declaratione à regibus fieri solita sumi debet interpretatio legum generaliter loquentium: & argumenta nostra non sunt explosa, vt videre licet nu. 236. cum seq.

Deinde ordine suo ad tertium argumentum respondet, valere principis concessio-

nem, vt maioratus etiam propter crimina laesa maiestatis non confiscentur, saltē cum factus fuerit ex propriis bonis constituentis illum; quia tunc potest apponi clausula illa etiam absque principis concessu.

In quo responso duo continētur, vnum, quod valet clausula illa superscripta: sed contrarium tradit Franciscus Galindus, loco à me citato, cuius sententiam secutus sum: quia magna pars poenæ illis criminibus debita tolleretur; & ansa præberetur ad ea committenda; & quia ius illud regale confiscationis à rege condonari non potest, saltem in præiudicium suorum successorum. alterum verò, quod quilibet priuatus absque licentia principis ea clausula vti valeat. iam id paulò ante negaui, & postea plenius probaturus sum, id nulli vnquam licuisse. vide interim quæ scripsi nu. 229. & nu. 237.

CAP. XV.

ID VERÒ, quod argumento quarto respondet, eadem facilitate negatur, qua asseritur. addo etiam illud, mirabile esse (ne dicam absurdum & incredibile) quod liceat priuatis hominibus leges imponere regibus, vt ne vnquam bona subiectorum suorum propter atrocissima crimina confiscare queant, & quòd reges ipsi teneantur legibus illis obedire. c. cum inferior. de mari. & obediē. vide ea quæ scripsi nu. 136. cū seq.

Nec

Nec mihi videtur satis esse remota argumentatio illa, qua vsus sum, & cui quinto loco respondet, sed satis proposito congruens, quinetiam fortiori argumento vrgeri. nam si rex legem facere potest, qua permittat, bona maioratus alienari, & quotidie id priuatis decretis facit, ad subditi cuiuslibet vtilitatem; multo magis illa poterit confiscare propter atrocissima crimina ad reipublicæ vtilitatem, cuius plurimū interest, ne talia facinora committantur; & si fuerint perpetrata, vt tum aliis poenis, tum confiscatione maioratum seuerissimè puniantur. quòd autem reges in casibus prædictis bona illa confiscare velint, dubitabile nō est. quòd si volūt & possunt, vtiq. argumentū meum efficax & cohærens est, nu. 235.

CAP. XVI.

SEXTO argumento respondens, ait, successionem in bona maioratus, non iure hæreditario, vt plurimis placet, sed potius iure sanguinis deferri. Quod semel & iterū alibi tradit lib. r. cap. 8. & in annotationibus nu. 6. cum sequent.

Sed quòd in maioratum non succedatur iure sanguinis, videtur esse perspicuum, siue ius illud sanguinis accipiatur pro titulo, siue pro causa, siue pro ratione; nec enim vi-

B

deo

deo aliam significationem, quàm in specie
proposita ius sanguinis habere possit.

Porro successor maioratus neque titulo
sanguinis, neque ratione sanguinis, neque
causâ sanguinis, neq. iussu sanguinis maio-
raturâ petere, aut consequi potest. quia si pro-
pter aliquid eorum illum petere vellet, faci-
le posset excludi ab his qui eiusdem gradus
essent, ac multo magis ab eo, qui esset in
proximiori consanguinitatis gradu.

Verbi gratia, si maior consanguineus ma-
ioratum petat, quia dicat iure sanguinis sibi
soli deberi; res est excipient alij omnes eius-
dem gradus dicentes, se æqualiter idem ius
anguinis habere, neque ideo minus illud
habere, quod actor sit ætate maior: ius enim
sanguinis si ex sanguine oritur, æquale erit
omnibus, qui eundem sanguinem in eodem
gradu habent, siue sint ætate maiores, siue
minores.

Quin etiam cum femina prorsus exclu-
duntur, etiâ si proximiores sint; & cum cle-
rici, monachi, & mente capti, & id genus alij
repelluntur, quâvis maiores, aut proximio-
res existant, hi qui post illos succedunt, non
sanguinis iure succedunt, ac multo minus
qui fuerint penitus extranei, sed tamen vo-
cati sint ab eo instituyente maioratum, qui
liberos non habebat.

Qui verò aiunt, in maioratû succedi iure
hæredi-

hæreditario; cum plurimi sint, & iuris peri-
tissimi, non sunt interpretandi, sensisse, ius
illud hæreditarium esse ius succedendi, sicut
heredes ultimi possessoris, in vniuersum ius,
& in omnia bona, quæ possessor ille postre-
mus habuit; sed, vt rectè Ludouicus Molina
inquit, intellexerunt de iure hæreditario,
quo succeditur primo institutori, libro 1.
cap. 8. nu. 10.

Tum addo, ius illud (vt mihi quidem vi-
detur) verius dici posse ius vocationis, &
nominationis, quâ ius sanguinis; inde enim
oritur actio & ius & causa & titulus vnicui-
que successoris, & non ex sanguine.

Sed Ludouicus Molina aliter accipit ius
sanguinis, inquit enim: Illud dicitur deferri
iure sanguinis, in quo is qui hæres non est,
vel etiam qui hæres est, ex sola agnatione
seu cognatione, vel speciali vocatione, non
autem iure hæreditario succedere potest.
Hæc ille prædicto cap. 8. nu. 6.

Quod autem, qui speciali vocatione suc-
cedit, is dicatur succedere iure sanguinis,
mihi nullo modo probatur, non solû si vo-
cetur extraneus, quo casu indubitabile est,
illum nõ succedere iure sanguinis: sed etiam
si vocatus fuerit agnatus vel cognatus, &
ipsa consanguinitas sit causa nominationis
factæ à constituyente maioratum, non secus,
atq. si quis propter amicitiam institutus sit

hæres:is enim dicere non poterit, sibi defatam hæreditatē iure amicitia, sed iure institutionis. & si enim consanguinitas vel amicitia mouerit cōditorem maioratus ad uocandos aliquos successores, illi tamē ex uocatione ius habent, & non ex illa causa, qua motus fuit is, qui eos uocauit.

Quòd si successorī regis à lege defertur regnum propter genus & consanguinitatem, non ideo uidetur habere ius succedendi immediatē ex sanguine, sed ex lege propter sanguinem. uereor tamen, ne controuersia hæc uideatur esse de uerbis, quandoquidem de rebus ipsis dissensio esse uix potest.

Siue autem regnū deferatur iure sanguinis, siue iure regio propter sanguinem, iam antē retuli, nos in eo conuenire, ut regnum propter hæresim auferēdum sit ab hæretico rege atq. ab eius liberis; ergo & alij maioratus: itaq. argumentum meum nō est inane.

CAP. XVII.

SEPTIMO loco refellit aliud argumentum dicens, tunc demum feudum cōfiscari, cum crimen est commissum contra eum, qui feudi dominus erat. sed & si eā opinionem sequamur, nihilominus argumentum procedere uidetur, etiam ratione fortiori: quia nō semper dominus antiquus feudi rex est,

aut

aut eius status, ut contra illū cōmittatur crimen læsæ maiestatis: quòd si tunc quoque feudū publicatur, multo igitur magis propter diuinam vel regiam maiestatem læsam cōfiscari poterit.

Mox autem respondēs octauo argumēto, negat, ualere argumentum de regno ad maioratum, eo quòd maius periculum ab hæretico rege timeatur, quàm ab alio homine priuato. nu. 37.

Nos uerò dicimus cōfiscationis pœnam non esse impositam propter maius aut minus periculum, sed propter crimen ipsū: alioqui non essent bona eius cōfiscanda, à quo nullum, aut paruum periculum timeretur. quod est planè falsum.

Quinimo argumentum uidetur esse fortissimum: quia cum ipse sæpè fateatur, regnū esse uerè maioratū, & ego probauerim libro primo de primogenitis Hispaniæ, non solū esse iure ciuili maioratū, sed iure etiam quodam gentium: si regnū cōfiscatur, ergo multo magis cæteri maioratus.

Huc accedit, quòd nō solum propter crimen hæresis, sed etiam propter crimen læsæ imperatoris maiestatis sine dubitatione regnum cōfiscaretur, si rex subiectus esset imperatori, & tamē tunc non uersaretur damnatum totius regni, cui fortè magis expediret imperatori subici: neq. damnū totius Chri-

B 3

stianitatis,

LIB. DISCEPTAT.
ftianitatis, aut religionis, si catholicus esset
imperator.

CAP. XVIII.

IMPUGNATIONIBVS argumentorum dilutis, ad ea refutanda, quæ pro eòtraria opinione proferuntur, veniamus, ac primò, dicitur apud omnes communi decreto receptum esse, vt bona primogenio subiecta non possint venire in perpetuam confiscationem ex delicto possessoris.

Cui respondetur, non extare de hoc aliquid còmune decretum generale, ac multo minus speciale, quod de tribus illis pestiferis criminibus loquatur. quòd si qui sint, qui id asserant, sunt etiam alij, qui eòsententiæ sunt; arqui non numero auctorum, sed iure ac ratione agendum est. idcirco iura quæ asserunt, dispiciamus.

Ludouicus Molina, qui plenius ac melius, quàm cæteri omnes, questionem istam disputauit, argumentatur sic: Iura, quæ transire non possunt in hæredes extraneos, nõ transeunt in fiscum; sed maioratus non transit in extraneos hæredes: ergo neque in fiscum transire possunt.

Probat antecedens exemplo iuris patronatus, quod patronus habet in bonis libertorum: id enim dånato patrono eius liberis conseruatur. l. corù. ff. ad legem Iuliam ma-
iesta.

CAP. XVIII. 31

iest. l. iura libertorum. de iure patrona.

Hoc facilè dissoluitur, negando, valere argumentũ à iure libertorum ad maioratum; sunt etenim res prorsus dissimiles, & nihil commune habent; vt est euidētissimum.

Addo, quòd bona libertorũ, qui nullum crimen cõmiserunt, & nondũ erant in bonis patroni dånati, ea cõseruantur filiis decreto speciali Seueri imperatoris, quod ad maioratum porrigi nõ potest, in cuius cõseruatione nihil eiusmodi constitutũ est. dicta l. corù.

Quod verò id sit ius singulare, liquidò perspicitur, quia bona illa non erant restitutioni subiecta, & nõ existentibus dånati liberis fisco vindicatur, ergo vel fauore libertatis à patrono datæ, vel propter commiserationem quandam illud imperator Seuerus decreuit.

Addo etiam, quòd patrono mortuo antequam petierit bonorum possessionem cõtra tabulas liberti, vel nolente ad se pertinere liberti bona, liberti eius cõfestim ea petere possunt. itaq. damnato patrono antequam bona liberti adiret, ea in filios iure, & nõ in fiscum transeunt. l. 2. & l. libertinus. ff. de iure patronatus.

Eadem quoque respondeo ad rescriptum Seueri & Antonini; quo iura libertorum, liberis patronorum salua esse benignissime rescripserunt. nam verbũ illud, benignissime

mè à Marciano adiectū, perspicuè indicat, iure speciali ex mera benignitate id fuisse decretum: quod verbis adiunctis comprobatur; inquit enim Marcianus: Sicut ex alia causa punitur liberis iura libertorum salua sunt, quamuis alia bona parentū confiscentur. l. i. ff. de bonis damnato.

Non ergo fieri regula debet ex casu singulari de iuribus libertorum, ut porrigi debeat vel possit ad maioratum. nec valet argumentum illud, nō transit ad hæredes extraneos, ergo neque ad fiscum: quia sunt multa, quæ non transeunt ad hæredes extraneos ex testamento vel ex contractu, & tamen transeunt ad fiscum ex confiscatione propter atrocissima crimina: multi enim qui alienare nequeunt aliqua bona, neque illa in extraneos transferre, si facinorosa illa suprascripta committant, eisdem bonis priuantur, & ea rapit fiscus, & in iura ipsa libertorum interdum succedit. l. 1. C. de bonis libertorum.

CAP. XIX.

Nec obstat illud, quod feudum antiquum nō confiscetur: tum quia res diuersæ ac dissimiles sunt feudū & maioratus; tum etiam, quia feudi proprietates ac dominium directum non est apud feudatariū, sed apud feudi dominum, qui neq. suo iure priuatus est, neque cogendus, ut fiscum habeat in feudatarium,

datarium, qui ei seruire non potest sicuti quilibet homo priuatus.

Eadem omnino respondemus ad argumentum de emphyteusi, quæ ex contractu non transit in extraneos: tum quia domino proprietatis seruandum est ius suum, nec eo priuari potest propter crimen emphyteutæ: tum etiam, quia fragile est argumentum ab emphyteusi ad maioratū, cum res sint protus dissimiles.

Nec obstat illud Modestini; quo ait, publicatis bonis legatarij, cui serui legati erant, his verbis adiectis: Quos tibi commēdo, ne cui alij seruiant; seruos illos non esse confiscandos, sed debere publicè manumitti. & paulò post: Hæreditate fisco vindicata, & directò, & per fideicommissum datas libertates deberi. l. imperator. ff. de fideicommissa. liberta.

Non obstant (inquam) rescripta imperatorum ab eodem relata, quibus suprascripta illi iustè decreuerūt, tum quia fauore libertatis ea decreta esse planè videtur; tum etiam, quia in priori casu expressa fuerat voluntas testatoris, ne serui alij quàm legatario seruirent; & in posteriori datæ libertates à testatore esse dicuntur, & tamè opus fuit rescriptis imperatorum, ut ne serui publicarentur. & quis non videt, quale sit argumen-

tum, quod ex istis casibus ad confiscationem maioratum trahitur?

Mirabile profecto est, quod multi iuris periti ex loco isto regulam generalem faciant ad fideicommissa, atque adeo ad maioratus; cum nihil minus inde colligi valeat, quam quod ipsi volunt: ut ex litera & eius mente cuilibet perspicuum esse facile potest.

CAP. XX.

QUINTO loco suam opinionem confirmat exemplis fideicommissorum, quæ non confiscantur propter crimen hæredis, sed fideicommissario restituntur, saltem post hæredis mortem. l. ex facto. §. ex facto. ff. ad Trebel. l. cum pater. §. hæreditatem. de legatis 2. l. Statius. §. Cornelio. de iure fisci.

Sed ex plurimis differentiis, quas inter maioratus & fideicommissa iam antè collegimus cap. 5. satis constat, ab vno ad alterum argumenta sumi non posse; præsertim cum ius certum personis quoque, certis fideicommissis tributum sit: in maioratu autè successio integra illius omnibus primogenitis ordine successiuo in infinitum deferatur; quæ successio impeditur confiscatione interveniente propter tria illa maxima crimina, ut antè probavi, & postea quoque probaturus sum.

Sexto

Sexto argumentatur ex regula quadam generali sumpta ex casu particulari. regula autem hæc est: Qui non potest alienare contrahendo in præiudicium alterius, non potest illi præiudicare delinquendo. quam ipse post alios deducit ex lege Alexandri, quæ ait, peculium castrense filii familias, eo deportato, non esse patri auferendum. l. si filius. C. de bonis proscripro.

Sed regula illa mihi non probatur ex lege allegata, nec in eo casu vera esse videtur, nec in proposito nostro ad maioratum applicari potest. primò, quia filius familias actionem & persecutionem castrensium rerum etiam inuito patre habet, ut inquit iurisconsultus in l. 4. ff. de castrensi peculio.

Cum igitur filius familias alienare possit bona peculij castrensis contrahendo, ut ibidem & sæpè & alibi traditur; malè regula educitur ex casu peculij castrensis, quod in patris præiudicium non confiscatur; cum illud alienare filius posset quolibet contractu: ergo nec regula illa probatur ea lege, nec vera est in casu illo.

Sed neque generaliter videtur esse vera, cum vxor non possit contrahendo alienare dotem in præiudicium viri sui, & tamen propter grauissima quædam crimina vxoris dos confiscatur. l. quinque legibus. ff. de bonis damnato.

B 6 Postre-

Postremò, non sumitur argumentum effi-
cax ad maioratum ex peculio castrèsi, quod
penitus dissimile est, ac de quo multa singu-
laria constituta sunt, tam in titulo de castrè-
si peculio, quàm sæpè alibi: quorum plera-
que collegit Iuuenalis Saryra quadam.

CAP. XXI.

SEPTIMO, suam opinionem probat re-
spòso Alpheni iuriscòsulti, quo dispositum
esse ait, quòd ille qui commisit aliquod de-
lictum, ex quo bona illius veniunt fisco ad-
iicienda, tantum amittit bona sua propria &
libera, non autem illa, quæ à genere, vel à
maioribus suis habuit, generiq; restituen-
da sunt. l. 3. ff. de interdi. & relegat.

Sed si literam illius responsi legas, planè
videre poteris, non ea omnia ibidem conti-
neri; hæc enim verba eius sunt: Eum qui ci-
uitatem amitteret, nihil aliud iuris adimere
liberis, nisi quod ab ipso peruenturum esset
ad eos, si intestatus in ciuitate moreretur;
hoc est, hæreditatem eius, & liberos, & si
quid aliud in hoc genere reperiri potest: quæ
verò non à patre, sed à genere, à ciuitate, à
rerum natura tribuerentur, ea manere eis
incolumbia.

Vbi nihil dicitur de his bonis, quæ dånatus
ille à maioribus suis habuit, generiq; resti-
tuenda

tuenda sunt; sed ea duntaxat verba conti-
nentur, quæ ex loco illo trãscripti: quæ nihil
obstare videntur sententiæ nostræ; tum quia
maioratus non tribuitur à genere, neq; à ci-
uitate, neque à rerum natura, sed ab eo, qui
illum instituit. tum etiam quia ipsemet iu-
risconsultus còfestim declarat, quæ sunt ea,
quæ damnati filis incolumbia sunt; inquit
enim: Itaque & fratres fratribus fore legiti-
mos hæredes, & adgnatorum tutelas & he-
reditates habituros. non enim hæc patrem,
sed maiores eius eis dedisse.

Vides quàm longè distent hæc, quæ libe-
ris damnati sunt incolumbia, à maioratu, cu-
ius dominus & possessor ipse dånatus erat?
præterea iuriscòsultus nõ loquitur de cri-
minibus atrocissimis, propter quæ dicimus,
maioratum esse confiscandum. quod liquidò
perspicitur, quia damnatus ille ciuitatem, &
non vitã amisit, quæ proculdubio adimere-
tur, si crimè atrocissimum commisisset. sunt
quidem gradus pœnarum secundum quali-
tatem criminum, quibusdã enim vita adi-
mitur, aliis ciuitas, aliis seruilis conditio ir-
rogatur, & in his casibus bona olim publi-
cabantur. l. 1. ff. de bonis damnato.

Eisdẽ quoq; rationibus refutari facilè pos-
sunt, quæ proferuntur ex aliis iuriscòsulto-
rum & imperatorũ respòsis, quæ quidẽ non
de bonis maioratui similibus, sed de hono-

re, quem quis ab auo & non à patre solo habet, vel de aliis rebus multo magis diuersis loquuntur, & quæ ad confiscationem maioratum nullo modo applicari, neque trahi posse videntur. l. emancipatum. §. si. ff. de senato. l. si dotē. C. de iure dotiū, cū similib.

CAP. XXII.

OCTAVO, & ultimo loco profert multos, quorum auctoritate concludit, quòd in bonis primogenio vel maioratui subiectis delictum prædecessoris non potest nocere, vel præiudicare successoribus, quantum ad perpetuam confiscationem attinet. quod adeò clarum atq. apertū esse ait, vt in casu, de quo agimus, vltiori comprobatione non indigeat.

Sed locus ab auctoritate huiusmodi iurisperitorum, qui sæpissimè aberrare solent, fragilis & futilis in disputationibus est. adde quòd non omnes illi de Hispaniarū maioratibus loquuntur, neque quales sint satis intellexerunt; quia vel Itali, vel Galli erāt, & soli duo Hispani fuerunt. demū de aliis criminibus & non de tribus exceptis ea scribit Ludouicus Molina; de illis enim alibi inquit: Quæstionem satis dubiam semper existimatam fuisse tam apud nostrates, quam apud

apud exteros iuris interpretes. hæc sunt eius verba lib. 4. cap. vlti. nu. 26.

CAP. XXIII.

DEINDE, relatis meis argumentis, profert Cynum, Baldum, Aluericum, Ioannem Lupum, & Boeriū, qui plures alios retulit, asserentes, speciale esse in crimine læsæ maiestatis, vt propter illius immanitatem etiam filiis præiudicetur in bonis à genere & non à patre illis prouenientibus; adiicitq. articulum satis esse difficilem. nu. 30. cum sequent.

Itaque opinio contraria nec indubitata est, nec receptissima, nec ego sine aliqua iuris ratione talium virorum sententiā secutus sum. Sed dominus Franciscus Sarmientus in dubiis rotæ tunc occupatus, verba illa properanter scripsisse videtur, lib. 3. selectarum interpretationum cap. 4.

Sed ad Ludouicum Molinam redeo, qui consultius ita cōsiderauit, & plenius ea disputauit. is autem opinionē sententiæ meæ contrariam comprobare conatur exemplis iurium libertorum, & feudi, quæ non confiscantur propter crimen læsæ maiestatis. cæterum, quia eisdem argumentis iam antè respondi, illinc assumenda sunt, quæ ad

40 LIB. DISCEPTAT.
hunc locum pertinere possunt ex cap. 18.
& cap. 19.

Demum profert verba cuiusdam cōstitutionis ex legibus regis septipartitis; quæ latinè utcunq. reddita, hæc sunt: Si hæres perduellis nõ potuerit eum defendere, nec iure saluare, debet rex iudicare mortuum pro infamato perduellionis, & iubere, vt vendicetur ab hæredo omnia bona, quæ habuit ex parte perduellis. ex quibus verbis (ipse inquit) ea lex apertissimè probare videtur à contrario sensu, quòd ea bona, quæ hæres non habuit à patre, prout sunt bona maioratus, non sunt fisco adiicienda. nu. 33. cum sequent.

Mihi verò eadem verba consideranti non videtur ex illis apertè probari, quòd maioratus non confiscetur: tum quia non ait lex, vt bona, quæ hæres habuit ex maioratu, (qui eo seculo incognitus erat) eidem relinquatur: nisi quòd omnia bona quæ habuit ex parte perduellis, fisco adiiciantur, quæ verba vel sunt ambigua, vel certè nil aliud significat, quàm id quod sonat; id est, vt quidquid habuit hæres quocunq. modo ex parte perduellis, ab eo auferatur, & bona maioratus hæredi obuenire potuerunt ex parte patris perduellis, & non ex parte matris. & lex duntaxat vult, ne ab hærede auferantur bona, quæ ipse aliudè habebat, quæ multa alia esse

C A P. X X I I I I. 41

esse possunt præter maioratum. postremò, non debet sumi argumentù à contrario sensu ex verbis generalibus & ambiguis, neque contra alia iura.

Tribus igitur argumentis superscriptis probabilior sibi videtur hæc opinio; planè indicās, nostram sententia esse probabilem. sed præter ea omnia quæ iam protulimus, alia quoque afferemus, quibus fortasse sententia, quam defendimus, magis probabilis, quàm huic usque apparuit, videri poterit.

C A P. X X I I I I.

IN primis ergo inquirendum est, vtrum quilibet homo priuatus iure cōmuni possit instituere maioratum? Ludouicus Molina putat, id cui libet licere ex regulis generalibus iuris communis.

Mihi verò contraria sententia vera esse videtur: quia in maioratus institutione multa concurrunt, quæ iure communi concessa non sunt. vt videre est in formula maioratus, quam ille posuit in fine libri secundi, de Hispanorum primogeniis.

Et vt præteream cætera, nusquàm ius commune concessit, vt homo priuatus in suo testamento, aut contractu disponere possit, vt ne bona sua propter crimina successoris confiscari

fiscari queant. quæ clausula in omnibus ferè maioratibus contineri solet.

Nec ad hoc efficiendum sufficiunt leges illæ, quæ generaliter aiunt, supremas voluntates esse seruandas, & standum esse contractibus: quia leges ipsæ generalitatem illam restringunt, ita vt priuati homines sciant, nihil sibi contra ius esse concessum.

Inquit enim Iustinianus: Sanciat quisque in rebus suis, vt dignum est, & pro lege voluntas eius esto. & paulò post: Neque ordinet, quod generalibus legibus repugnet. authent. de nuptiis. constitutione nouella 22.

Et alibi Pomponius inquit: Nemo potest in testamèto suo cauere, ne leges in suo testamèto locù habeant. l. nemo. ff. de legat. 1.

Et lex Antonini ait, pacta quæ contra leges, constitutionesque, vel contra bonos mores fiunt, nullam vim habere, indubitati iuris est. C. de pactis. l. 6.

Item Gaius iuriconsultus: Contra iuris ciuilibus regulas pacta conuenta rata non habentur. & Papinianus: Ius publicum priuatorum pactis mutari non potest. l. 28. & lex 38. ff. de pactis.

Igitur, siue maioratus fiat in testamento, siue in contractu, nulla clausula in eo adici potest contra iura & leges, neq. cõtra principis maiestatem, potestatem, & eminentiam.

ergo

ergo neque clausulam illam in maioratu ponere priuatus homo poterit, qua vetet, ne bona sua propter crimina successorum, quod domini & possessores eorù sint, confiscentur.

CAP. XXV.

DIXERIT fortasse quispiam: Tibi incumbit onus probandi; clausulam istam esse contra leges, aut cõtra principes, quod nondum probasti. fateor, sed probatio in præceptu est. nam plurimis legibus iustinianis pœna confiscationis sancita est aduersus eos, qui læsæ diuinæ vel humanæ maiestatis crimen committunt.

Item ad reges pertinent multarum, pœnarumque compendia, & bona damnatorum & proscriptorum, & maximè bona committentium crimen maiestatis. atque hæc propriè dicuntur esse regalia, libro feudorum, tit. 56.

Igitur clausula suprascripta, prohibens, ne bona cõmittentium tria illa maxima crimina confiscentur, contra leges est, & contra reges quoque: neque magis ab homine priuato id statui potest, quàm cætera omnia, quæ contra leges & contra eminentias principum essent.

Quòd si quis in testamento, vel contractu diceret, se prohibere, ne rex hospicetur in oppi-

oppido, quod iure maioratus relinquit, aut ne ibidem cudad monetam, aut leges cōdat, aut reos puniat, & alia eiusmodi; quis talia non irrideret, ac non magna punitione digna esse censeret?

Si autem acie mentis clausulam istam dispiciamus, quid aliud est prohibere, ne bona perduellis cōfiscentur, quam legibus bona ex parte illū soluere, & legē imponere regibus, ne bona illa publicare queat; ac demū efficere, vt maxima crimina non ea quæ expedit reipublicæ seueritate puniantur?

Iulius Paulus ait, pactum illud continere turpem causam, & obseruandum nō esse, si quis paciscatur, ne furti agat, vel iniuriarū: quia expedit timere furti, vel iniuriarū pœnam. l. si vnus. §. pacta. ff. de pactis.

Quòd si ea pactio, de remittenda accusatione priuatorum criminum, turpis habetur, & seruanda non est, quia expedit timere furti & iniuriarum pœnam; quanto turpior iure quàm optimo videri potest clausula tam antè relata? & quanto magis expedit reipublicæ, vt pœna læsæ maiestatis ab omnibus timeatur?

Neque obstat, quòd pœna corporis & honoris coerceri poterit perduellis: quia multo magis timeri solet pœna confiscationis, præsertim cum vltra cæteras pœnas ea quæque sancita sit

Nemo

Nemo quidem est, qui non speret fugiendo, aut latitando, se corporis pœnam vitare posse; & quid saluis infamia nummis? bonorum verò publicationem omnes homines, maxinè diuites, vehementer formidare solent. atq., vt ait Tryphonius, malè meritis publicè, vt exemplo aliis ad deterrenda maleficia sit, etiam egestate laborare debet. l. bona fides. ff. depositi.

Cum olim locupletes eo facilius scelere se obligarent, quòd integris patrimoniis exulabant, parricidas (vt Cicero scribit) bonis omnibus, reliquos dimidia parte multarunt. Auctor Suetonius in Iulio Cæsare cap. 42.

Quòd si licitum esse crederetur, ista clausula vti; cur eam non vsurparunt veteres illi Romani, qui nullis laboribus, nullis sumptibus, nullis vitæ periculis pepercerunt, vt sui memoriam posteritati relinquerent? multo quidem facilius perpetuitati consulerent, vetando, ne domus & fundi, & reliqua bona sua cōfiscarentur, sed in æternum suo nomine conseruarentur, quàm ædificando sepulchra ingentia, aut mortè etiam pro republica oppetèdo. nusquam verò inuenietur talis clausulæ memoria, quamuis historicorum & iuriconsultorum scripta omnia attento animo perspiciantur.

CAP.

CAP. XXVI.

SED vtrum regis legibus eadem clausula vti licebit? ex suprascriptis omnibus, aliisq. multis perspicuum esse potest, id nulla regia lege licere, cum enira ista clausula sit contra leges omnes, contra principes & cōtra rem publicam, vt iam antè probaui; regis leges quæ iustissimæ sunt, nulla generalitate verborum talia permisisse, interpretari debent, aut possunt.

Est verò clausula ista (vt mihi quidem videtur) contra reuerentiam & obseruantiam regibus debitam; & contra leges & bonum publicum, atque adeò audax, temeraria, & (ne quid durius dicam) iniusta & iniqua. itaque nullus veterum Hispanorum ea vnquam vsus est: sed nostris temporibus excogitata videtur esse, nescio quam rectè.

Cum autè ditiores totius Hispaniæ hi sint, qui maioratus possident, & quorum scelera multo magis, quàm aliorum, religioni, regibus & reipublicæ nocere possunt; expedit plurimum, vt ipsi magis quàm ceteri, à crimine læsæ diuinæ & humanæ maiestatis deterrantur.

Etenim cum potissima ferè causa pœnarum ea sit, vt homines à facinoribus perpetrands formidine deterreantur; nulla alia
magis

magis acerba, nec quæ anxioze afficiat tristitia, pœna est, quàm cum quis cernit ob sua ipsius malè acta filios suos affligi, & paupertatem & infamiam, aliisque incommoda pati. quæ res multos à sceleribus auerit. sublata verò pœna cōfiscationis, filij primogeniti hæreticorum & perduellium in parentum maioratus succedent, & non infames vulgò, sed venerabiles erunt.

Eleganter Cicero ad Brutum quadam in epistola scribit: Nec verò me fugit, quàm sit acerbum, parentum scelera filiorum pœnis lui; sed hoc præclarè regibus comparatum est, vt charitas liberorum amiciores parentes reipublicæ redderet. quæ quidem causa, vel sola efficere debet, vt maioratus propter crimina suprascripta omnimodo confiscari debeant, clausulis quibuscunque nihil obstantibus.

CAP. XXVII.

Nec mirum videri debet, quòd asseruerim, non licere homini priuato illa clausula vti, quæ nec ab ipso rege iuste inseri potest, nec si ab eo fuerit improbè extorta, vllam vim habet, neque seruanda est. vt rectissimè tradit Franciscus Galindus, in sua disputatione regia cap. 18.

Nam (vt iam antè ostendimus) clausula ista turpitudinem continet, & contraria est
iustitiæ,

iustitia, atque reipublicæ; & sanctissima lex est quæ ait: Omnes iudices monemus, ut nullum rescriptum, nullam pragmaticam sanctionem, nullam sacram adnotationem, quæ generali iuri, vel utilitati publicæ aduersa esse videatur, in discepcionem cuiuslibet litigij patiantur proferri; sed generales sacras constitutiones modis omnibus non dubitent obseruandas. l. omnes. C. si contra ius vel utilitatem publicam.

Alia quoque lex inquit: Nec damnosa fisco, nec iuri contraria postulari oportet. & item alia: Rescripta contra ius elicita ab omnibus iudicibus refutari præcipimus. l. 3. & l. 7. C. de precibus imperatori offerendis.

Quæ autem causa, nõ dicam iusta, sed ne probabilis quidem esse potest, quæ regem moueat, ut adimat metum confiscationis bonorum hæretico, aut perduelli? & quæ magnam partem pœnæ, tantis criminibus debita, impiis & rebellibus condonet; idque sine delectu, & prius etiam quàm delinquat?

Perniciosum quidem reipublicæ, atque iniustissimum esset, impunitatem cuiuspiam concedere hæresis aut perduellionis, antequam committat ea crimina, ac multo id magis, si concederetur multis: per clausulam verò istam pars magna pœnæ criminis nondum commissi condonaretur. & eadem
ratio

ratio est partis, quæ totius. igitur princeps, qui nihil malum potest, eam clausulam adnecere nequit. ad malum enim non est potestas. l. si vnus. §. illud. ff. de pactis. l. quæ de tota, de rei vindicatione.

In cæteris verò criminibus, quæ non sunt tam perniciosa reipublicæ, & quorum pœna non expedit, ut vsque adeo timeatur, potest princeps, potestatis suæ plenitudine vtens, remittere partem illam confiscationis, sicuti quotidie facit in facultate, quam præstat ad conficiendos maioratus: sed homo priuatus id facere nequit. l. conditiones. 14. ff. de conditio. institu.

CAP. XXVIII.

Ex quibus omnibus perspicuum est, multa corrucere, quæ in hac re præter ius & leges, ex regulis tantum generalibus sine delectu asseruntur. ac primum illud, quod communiter dici solet, vtilius esse, vt maioratus fiant absq. concessu principis, quàm eius decreto: quia putant, priori casu maioratum liberari posse à confiscatione, etiam in criminibus illis exceptis, posteriori verò non item. Ludouicus Molina lib. 2. de Hispanorum primogeniis, cap. 2.

Quæ opinio tantum abest à superscriptis iuribus & rationibus, quàm quæ maximè.

non enim potest homo priuatus præseruare maioratum à confiscatione alicuius criminis, quia id contra leges publicas est, multo igitur minus in criminibus illis exceptis id facere poterit.

Quamobrem decretum principis est utilissimum, quo in cæteris criminibus poena confiscationis condonari solet. alioqui superflua & ridicula forent verba illa regie facultatis, quibus conceditur, vt si possessor maioratus incidit in alia crimina, propter quæ sua bona vel eorum pars confiscari debeant, nihilominus propter illud priuilegium non publicentur. quod quidem maximi momenti est: quia nisi princeps illud concederet, confiscari posset maioratus propter alia multa atrocia crimina; vt ex iam antè dictis satis superque constat.

Secundò, corrui illa differentia, quæ à nonnullis fieri solet, vt maioratus confiscetur, quando in decreto regis excepti sunt tres illi casus; aliud verò sit, cum fuerint omitti. nam etiam eo casu pro expressis habendi sunt, propter stylû solitum; & quamuis consultò fuerint prætermitti; quin etiam si expressè concessum sit, vt neque propter eadem crimina confiscentur, nihilominus confiscari potest maioratus; quia clausula illa iniusta pro non scripta est habenda.

Tertiò, quæstio illa inutilis prorsus efficitur,

zitur, vtrum in dubio præsumendum sit, maioratum fuisse factum ex regulis generalibus iuris communis, an ex decreto regio? nisi forè de hoc ageretur, vt maioratus non confiscetur propter alia crimina; quo casu longè utilius esset præsumere, fuisse factum decreto principis. nam in criminibus exceptis vtroq. casu maioratus publicaretur.

Quartò, ex eisdem causis corrui alia differentia, à quibusdam excogitata inter maioratum, qui fit in testamento, & illum qui fit in contractu: quia non est maior potestas priuati hominis ad confiscationem prohibendam in contractu, quam in testamento.

Quintò, illa quoque differentia tollitur, quòd domus maioratus diuui possit, quando non fuit factus cum clausulis excludentibus confiscationem; secus verò extrantibus illis clausulis: quia nulla clausula excogitari potest, quæ publicationem impediatur.

SE D inuentionem illam dispiciamus, quam utilissimam esse multi putant; qui aiunt, sicum clausula ista excludi posse: Si successor maioratus commiserit crimen læsæ maiestatis diuinæ vel humanæ, vel Sodomie,

LIB. DISCEPTAT.
 domiæ, volo, vt hora præambula delicti, vel cùm delictum committere tentauerit, bona in sequente in successorem pertranscant: ea ratione asserunt id à maioratus institutore licite fieri posse, quia non in fraudem fisci, sed potius ex causa conseruationis familiæ factum esse censendum sit. vide Ludouicum Molinam libro 2. cap. 12. prope finem.

Ego verò ex superscriptis existimo, clausulam istam pro non scripta habendam esse: non solum quia contra leges & contra reges & contra rempublicam est, liberare hæreticos & perduelles à metu pœnæ confiscationis, vt iam antè luculenter ostendi; sed etiam, quia vsque adeò manifestè clausula ista excogitata est in fraudem fisci, vt nulli coniecturæ locus relinquatur.

Nec obstat, quòd propter familiæ conseruationem ea verba ponantur: quia etiam eo prætextu non licet fraudem fisco facere, vt expressè iurisconsultus Marcianus docuisse videtur, cùm ait; prohibitionem alienationis in fauorem liberorum, aut posterorum, aut hæredum factam seruandam esse, sed eam fisco fraudi non esse.

Quæ verba obseruat Ripa, rectè docens, quòd quando constaret (vt in proposito constat) quòd testator in fraudem fisci prohibitionem facit, tunc bona etiam alienari pro-

ri prohibita confiscantur. quod ad clausulam quoque istam applicat ipse Ludouicus Molina, l. filiusfamil. §. diui. 2. de legatis 1. & ibi Ripa. nu. 42. & Ludouicus Molina loco antè citato.

Et quamuis ipse distinguat inter maioratum institutum regia facultate, & eum, qui sine illa factus sit; attamen, quantum ad fiscum attinet, æquè in vtroque casu fraus ei fit. ac tam euidentis voluntas & intentio excludendi fiscum in vno casu, quàm in altero apparet.

Præterea qua lege vnquam licuit homini priuato, transferre dominium ab vno in alterum solo verbo sine actu aliquo naturali? traditionibus & vsucapionibus dominia rerum acquiruntur & transferuntur, & non nudis verbis, vt plenius alibi dixi, in institutionibus catholicis, titulo 9. nu. 245.

Legum latores potestate summa vtentes, perrarò faciunt, vt dominium in aliquem transeat, antequam possessionem adipiscatur: priuati verò id nūquam facere queunt, adde quòd neque principes ipsi dominium, quod aliquis habet, in alterum domino inuito aut ignorante transferunt: nec mirum, cùm sit regula iuris: id quod nostrum est, sine facto nostro ad alium transferri non potest.

Postremò, si ipsemet, qui maioratum facit, vellet fiscum excludere, alienando bona sua paulò antequam crimina ista committat, etiam si possessionem tradiderit, posset nihilominus eadem bona fiscus vendicare: quanto magis cum solo verbo fiscum bonis maioratus fraudare conatur? traditur in. l. post contractum. ff. de donatio.

CAP. XXX.

ILLUD quoque ex superscriptis planè relinquitur, pragmaticam Vuormatiensem non ius aliquod nouum & speciale introduxisse, sed potius declaratoriam esse iuris communis & regij, factamque fuisse dubitationis tollendæ causâ: & casus in ea relatos, non causam finalem, sed impulsuam extitisse, eamque non temporariam, sed perpetuam existimandam esse: alioqui pragmatica illa fuisset iniqua, nouam poenam imponens criminibus iam perpetratis.

Tum illud consequens est, quod & ipse iam supra notauì, eisdem ex causis confiscandum esse maioratum, siue regis priuilegio factum fuerit, siue absque illo. Sed idèò nunc repeto, vt addam quæstionem illam, quam omiseram, vtrum maioratus, qui ex sola temporis antiquitate probatur,

conferen-

conferendus sit esse institutus ex regio decreto, an potius ex legum regiarum dispositione.

Neque profus erit quæstio inutilis, siue quis putet vtilius esse, vt maioratus instituaturs absque beneficio principis, siue ex illo: quod mihi magis placet, propter confiscationes vitandas, in quas propter alia crimina, præter tria illa excepta, facinorosi homines frequenter solent incurrere.

Ludouicus Molina de hac re differens, ait, vtilius esse possidenti maioratum, vt sine regia facultate factus fuisse censetur; & idèò ex iure communi, aut ex regis legibus potius quàm priuilegio principis institutus esse, interpretandus est. item quia facta non præsumuntur; & quia, quæ fieri possunt sine consensu alterius, præsumenda in dubio sunt, esse absque illo facta. postremò, quia vtilius est, possidere maioratum ex immemoriali prescriptione, quàm ex priuilegio. & alibi scribit, rationes, quas ego pro contraria parte protuleram, facilè dilui posse. Hæc ille lib. 2. cap. 2. & lib. 4. cap. vltimo, prope finem.

Cum hanc quæstionem ipse tractarem, dixi, antiqua illa primogenita, quorum origo antiquior est memoria hominum & illam excedit, à regio beneficio plerunque manasse; siquidem ante Taurinas leges ne-

C 4 mo ferè

mo ferè putabat, maioratus fieri posse sine decreto regis, quinimo eo præcedente, nihilominus à rege confirmari postea solebât: quamobrem probationem immemorabilis initij potius referendam esse ad regia decreta, quàm ad alios modos, quibus maioratus fieri potuisse putant. Hæc in meis institutionibus catholicis, titu. 9. nu. 244.

Quæ omnia mihi nunc magis placent, quia existimo, antiquis illis temporibus maioratum fieri non potuisse absque decreto principis, tum quia multa continentur in quolibet maioratu contra ius commune; tum etiam, quia nullus inuenitur maioratus antiquus (quod ego sciam) qui ex beneficio regio factus non sit. postremò, quia ante leges Taurinas (quæ postea latæ sunt) non erat lex aliqua regia, quæ permetteret aut concederet cuilibet homini priuato facere maioratum. quin etiam ipse Ludouicus Molina bis rectè fatetur, nomen maioratus esse nouum: quod magno argumento est, olim in usu non fuisse. vide illum in proœmio, & in primo libro, cap. 2.

Neque obstant argumenta contraria: quia nihil refert (quantum attinet ad tria illa crimina excepta) vtrum factus sit maioratus ex decreto principis, vel ex alio iure, (si modò iure alio id olim facere licuit) quantum autem ad vitandam confiscationem

nem propter cætera crimina, vtilissimum est successori, vt ex decreto principis factus esse censetur: vt iam antè probaui.

Facta verò præsumuntur ex immemorabili tempore: & quia consensus principis tunc erat necessarius, ille quoque præsumitur. quòd si vtilitas possidentis consideranda etiam est, iterum aio, longè illi esse vtilius, possidere maioratum ex priuilegio principis, quàm ex præscriptione immemorabili. itaque puto argumenta mea non facilè posse dissolui.

CAP. XXXI.

SUPEREST, vt summatim ea omnia resumam, quibus meam sententiam (de confiscatione maioratum) non solum probabilem, sed veram quoque esse existimem. ac primò quidem plenissimè iam antè probaui, neque iure communi, neque legibus regis, licitum esse homini priuato vetare, ne bona maioratus propter crimina successoris, (qui verè dominus eorum est) confiscari queant. cap. 24. cum seq.

Secundò, quia leges pontificum, imperatorum & regum, quæ propter atrociam crimina confiscationis: pœnam imponunt, nusquam bona maioratus excipiunt. neque leges, quæ de fideicommissis loquuntur,

C s ad

ad maioratum trahi possunt: ut iam planum feci, supra cap. 5.

Tertio, quia neque reges ipsi, qui leges condunt, aditerè possunt clausulam illam, ut ne maioratus propter crimina grauiissima confiscentur: igitur neque ab homine priuato, neque ab aliqua lege id prohiberi poterit; quemadmodum antè probaui, cap. 27.

Quarto, quia si regnum, quod verè maioratus est, quinimo, quod iure quodam gentium ad publicam omnium utilitatem est norma & exemplar maioratum, ut libro primo de primogenitis Hispania, cap. 15. probaui: si regnum (inquam) propter heresim in prorsus extraneos transfertur, ratione fortiori ceteri maioratus publicari possunt propter crimina læsæ diuinæ vel humanæ maiestatis. vide quæ supra scripsi cap. 17.

Quinto, si feudum etiam antiquum confiscatur propter crimen commissum contra directum dominum feudi; multo igitur magis publicandus est maioratus propter crimen læsæ maiestatis: sicuti plenius disputaui in meis catholicis institutionibus, tit. 9. nu. 231. & supra cap. 17.

Sexto, quia si multis ex causis bona maioratus alienari possunt ab eorum domino & possessore, etiam repugnante dispositione eius

ne eius qui maioratum instituit; multo rectius fiscus maioratum vindicare poterit propter tria crimina sæpè memorata cuiuslibet successoris. sicuti iam ostendi in institutionibus, nu. 235. & supra cap. 15.

Septimo, quia in decretis regum, quibus datur facultas instituendi maioratum, semper excipiuntur tria illa crimina, quamuis detur priuilegium, ut propter cetera crimina non confiscentur; ergo nec priuatus homo efficere potest, ut etiam in istis criminibus confiscationis poena locum non habeat; neque leges generales, quæ concedunt, ut maioratus fieri possint, adiectis quibuslibet clausulis, permittere videntur, ut crimina illa non excipiantur. quia (ut habet regula iuris) in generali concessione non veniunt ea, quæ quis non esset verisimiliter in specie concessurus. adde quæ scripsi in institutionibus, nu. 237.

CAP. XXXII.

OCTAVO, si priuatis hominibus permitteretur, ut excogitarent clausulas, quibus fiscus in perpetuum excluderetur à confiscatione bonorum; facile fieri posset, ut princeps amitteret ius illud regale confiscandi bona hæreticorum & perduellium;

id verò esset vehementer absurdum, ergo
& illud ex quo sequitur.

Nono, è republica est, vt filij hæretico-
rum & perduellium egestate laborent; &
leges ciuiles ac pontificiæ infames eos esse
volunt: igitur succedere nequeunt in ma-
ioratus, quos eorum parentes habuerunt,
præsertim cum duces erant, marchiones
aut comites, vel alias dignitates habebant
maioratibus ipsis coniunctas. adde, quòd
maioratus ipsi, si locupletes sint, dignita-
tem quandam habere videntur, cum sint fa-
miliarum ornamenta. iure igitur fiscus filios
infames excludit, ne sint familiarum dede-
cus & ignominia. vide quæ scripsi in insti-
tutionibus, nu. 239.

Decimo, si bona maioratus negligentia
successoris præscribi possunt; multo mag-
is propter enormia eius crimina cõfiscan-
tur. tam enim pereunt præscriptione, quàm
confiscatione. quod autem vfucapi possint,
breuiter ostendimus lib. 4. de primogenitis
Hispaniæ, cap. 22. plenius Ludouicus Mo-
lina libro 4. cap. 10.

Vndecimo, princeps potest concedere
facultatem alienandi bona maioratus, etiam
si is qui illum instituit expressè veruerit, ne
alienarentur petita licentia à principe. igi-
tur à fortiori propter maxima illa crimina,
etiam si id prohibuerit factor maioratus,
confisca-

confiscari possunt ex iisdem rationibus,
quas Ludouicus Molina scribit libro 4. cap.
3. nu. 28. & nu. 36.

Postremò, cum successor maioratus verè
sit eius dominus, vt iam planè feci; si crimi-
na illa committat, iustè maioratus publica-
tur. quòd autè verè dominus sit, probaui in
institutionibus titu. 9. nu. 222. & Ludouic-
us Molina mecum sentit, lib. 1. cap. 19.

Nec obstat consequentiæ, quòd domi-
nium illud videatur esse restrictum ad vi-
tam successoris; quia restrictio illa impedi-
re nequit confiscationem; sicuti supra pro-
baui, cap. 13.

Adde, quòd is qui vocatus est ad maio-
raturam post vitam possessoris, qui deliquit,
nullum ius habet ad maioratum, nisi ex eo
tempore, quo dies vocationis sue cesserit; vt
rectè tradit ipse Ludouicus Molina: cõfiscatio
verò fit antequam dies vocationis cedat,
igitur iustè fit. vide illum libro 2. cap. 12.
nu. 30. & libro 3. cap. vltimo, à numero
10. deinceps.

Tum illud addo, quòd portio legitima est
filiis debita lege quadam naturali; & filij di-
cuntur esse quasi domini bonorum patris,
etiam eo viuente: nihilominus verò si pa-
ter crimen aliquod illorum trium commit-
tat, eius bona confiscantur, filiis prorsus

62 LIB. DISCEPTAT.
exclusis. l. quisquis. C. ad legem Iuliam
maiestatis. c. vergentis. de hæreti.

CAP. XXXIII.

SED fortasse dixerit quispiam, esto,
publicentur maioratus propter crimen la-
sæ diuinæ vel humanæ maiestatis: cur etiam
publicentur propter nefandum crimen,
quod apud nationes aliquas pro nihilo re-
putatur? dolendum quidem est, quod in-
ter Christianos vsquam tantum scelus im-
punè committatur; nec scio, qualem Deo
rationem reddituri sunt principes atque iu-
dices, qui malè dissimulantes, impunitum
illud esse sinunt. verum est enim (pro do-
lor) quod apud nationes quasdam abomi-
natio ista non punitur; quinimo, vt ciuis
meus Seneca libro tertio de beneficiis scri-
ptum reliquit; Pudorem tollit multitudo
peccantium, & desinit esse probri loco com-
mune delictum. nam & magna atque hor-
renda peccata, cum in consuetudinem ve-
nerint, aut parua, aut nulla esse creduntur;
auctore diuo August. in Enchiridio, ca. 80.

Ne igitur Hispania nostra tam abomi-
nando scelere contaminetur, acerbissima
pœna cinædi & pædicatores puniuntur: qui
quidem si milles mori possent, milles oc-
cidendi essent. Nam, vt Iustinianus ait, per
sanctas scripturas edocemur, quod ob tam
impia

CAP. XXXIII.

63

impia facinora etiam vrbes vnâ cum homi-
nibus perierint. & post aliqua: Propter hu-
iusmodi enim delicta & fames & terræmo-
tus & pestilentia oboriuntur. nouella con-
stitutione 77.

Vnde ad Lot iustum, & ab infandis So-
domitarum stupris abhorrentem, sic angeli
locuti sunt: Delebimus locum istum, eo
quod increuerit clamor eorum coram Do-
mino, qui misit nos, vt perdamus illos. igitur
Dominus pluit super Sodomam &
Gomorrhham sulfur & ignem à Domino de
cælo, & subuertit ciuitates has, & omnem
circa regionem. Gen. 19.

Peccatum hoc aliqui vocant mutum, eo
quod sic offendat aures honestas, vt de illo
ne loqui quidè fas sit. Hispani appellamus
illud nefandum, eo quod non est fandum,
nec fari de eo liceat. clamat enim in cælum
huius sceleris magnitudo, horrorèque con-
cutit naturam, & stupere facit circum-
stantes parietes, saxa, aërem, solem, vin-
cens turpitudine omnem immunditiam,
scelere omnem iniquitatem. vt rectissime
scripsit celebris ille Theologus Franciscus
Sonnus libro demonstrationum tertio, tra-
ctatu 7. cap. 6.

Vt autem in Hispania eadem pœna isti
afficiantur, qua pertinaces heretici puniun-
tur, non solum criminis magnitudo, sed
quædam

quædam etiam connexio efficit. nam, sicuti retulit ibidem Franciscus Sonnius, rectè putat quidam celeberrimus ac vetustus auctor, hominem eò insanix non posse delinqui à Deo, nisi prius in perfidia & insipientia cordis sui ita apostatare cœperit à Deo, ut sic sentiat, sicque uiuat, quasi non sit Deus. ubi perfidia, ubi apostasia, ubi idololatria, ibi regnare solet hoc scelus; & quo gens longius aberrauerit à Deo, eo magis huic nefando malo inuoluitur.

Quod uidetur colligi posse ex verbis diuini Pauli in epistola ad Romanos, capite 2. ubi de idololatriis loquens, inquit: Propter quod tradidit illos Deus in desideria cordis eorum in immunditiam, ut contumeliis afficiant corpora sua in semetipsis. & paulò post: Propterea tradidit illos Deus in passionem ignominix. Et sicut non probauerunt Deum habere in notitia, tradidit illos Deus in reprobum sensum, ut faciant ea, quæ non conueniunt. & cætera.

Quæ uerba explicans diuus Chrysostomus, inquit: Hoc loco Paulus ostendit, quòd & leges naturæ per impietatem, tanquam causam efficientem, peruertantur. & rursus: Vide quo modo ad fontem huius mali redeat, impietatem uidelicet dogmatum: ostendens, turpitudinem hanc esse illius

se illius

se illius iniquitatis præmium. Hæc ille sermone 3. & 4.

Quanto igitur Hispania purior est ab hæresibus, quam aliæ nationes; tanto magis nefandum crimen odit, & seuerissimè punit. quod cum fieri non posset contra clericos & monachos, si fortè eo scelere contaminati reperirentur, propterea, quòd pœna illis iure pontificio imposita, leuissima sit; impetraui ego & extorsi à Pio quinto pontifice maximo, ut qui fuerint de crimine illo conuicti, regradati ab episcopo, relinquere curiæ seculari, extorssi (inquam) quia duabus petitionibus nihil profeci, donec tertia instanter ex libello ei oblata id quod flagitabam adeptus fui. edidit itaque decretum iustissimum, & Hispaniæ iam diu desideratum; quod haud ita multo post in quendam clericum Tarracone ad effectum perductum est.

Postremò, prætercunda non sunt, quæ Arnoldus Ferronus, iuriconsultus & historicus celebris, libro septimo de rebus gestis Gallorum, his ipsis uerbis scripta reliquit: Rex Pisleonum ingressus, uisus est quiddam flagitare à Borbonio & Lanoio: recipientibusque illis, futurum ut acciperet; alia cum exspectarent, petiit, ne pueros Gallicos, qui capti erant, italicus miles attrectaret. si quos cepisset, Hispano

66 LIB. DISCEPTAT. CAP. XXXIII.
no redderet, permutatis captiuis : atque id
petiit pudicitiae eorum consulens . id li-
bentissimè Borbonius Lancius, que conce-
dere. mox toris castris per tubicines edicto
proposito, plus quàm sexcenti adulescentes
liberali egregiaque forma Hispanis reddi-
ti : quorum pudicitiam deploratam, si apud
Italos mansissent, omnes fatebantur. Ha-
tenus ille . Honorificum quidem regis
Christianissimi testimonium de militibus
Hispanis , etiam gregariis , & eo tempora
acerimis inimicis.

FINIS.

H V N C librum Disceptationum de-
primogeniis Hispaniae à Reuerendissi-
mo Episcopo Pacensi compositum , à
me perlectum , testor nihil habere quod
catholicae fidei sanctitatem offendat, &
suo in argumento & disertum esse. &
utilem legentibus fore censeo. Antuer-
piae pridie festi Conversionis d. Pauli,
1575.

B. Arias Montanus.

ANTVERPIÆ EXCVDEBAT
CHRISTOPHORVS PLANTINVS,
REGIVS ARCHITVPOGRAPHVS,
ANNO DOMINI M. D. LXXV.
X. KAL. APRIL.